

Rapport från Avelskonferens 28/2 – 1/3 2009

(Del 1)

Monica och jag hade förmånen att delta i årets avelskonferens arrangerad av SKKs Avelskommitté.

Redan första föreläsning var en höjdpunkt. Astrid Indrebö, veterinär medicinsk specialist inom NKK, FCIs Breeding Commission's president, exteriördomare och uppfödare talade om

”Sund hundavel, sunt förnuft”.

Här nedan sammanfattning:

Det har skett en stor utveckling inom veterinärmedicin under de sista 20 åren. Utveckling har inneburit möjligheter att ställa långt fler diagnoser och behandla långt flera djur på ett bättre sätt.

De sjuka djuren lever längre och blir ännu fler. Med så bra behandlingsmetoder är kanske inte sundhet i hundaveln så viktig längre?

Vi får använda den kunskapen utvecklingen har gett oss till att uppnå våra mål.

Målet med vår avel bör vara funktionellt friska hundar med rastypisk konstruktion och mentalitet som kan leva ett långt och lyckligt liv till glädje för sig själva, sina ägare och samhället.

Det finns stora vinster att hämta med det här tankesättet, nämligen: mindre arbete för veterinärer, mindre utbetalningar till försäkringsbolagen, mer pengar till forskning, flera bra (=sunda) hundar, det blir trevligare att vara hund, hunduppfödare och hundägare.

Sund hundavel handlar om att se helheten. Avelsarbetet bör handla om helheten, inte bara detaljer.

I snart 25 år har man haft mycket starkt fokus på höfter, så mycket som man nästan har sagt: ”Är höfterna bra är allting bra”!

Astrid illustrerade med ett fall:

-Bamse blev 15 år

.Hans sista veterinär besök var för 14 år sedan när han skurit sig i tassen

.Han var norsk och svensk champion

.Han var en självklar ledare i flocken. Det blev aldrig bråk när Bamse var i närheten.

-Han var barnens bästa vän och deltog tålmodigt och bestämt i valparnas uppfostran.

-Nu är han borta och hans fantastiska egenskaper är döda med honom.

.Bamse hade svag HD på ena sidan.

Hälsa är dock mycket mer än HD!

Att hunden är HD-fri innebär inte att hunden är frisk. HD-diagnosen bör ingå som en del av urvalskriterierna, men får inte tillskrivas överdriven stor vikt. Det hjälper inte om hunden har bra höfter om den har dålig mentalitet, kroniska hudproblem, dålig rygg, dåliga knän o.s.v..

HD-frihet får aldrig användas som argument för att bruka en osund hund i aveln.

Målet med vår avel bör vara funktionellt friska hundar som har rastypisk funktion och mentalitet, som kan leva ett långt och lyckligt liv och kan vara till glädje för sig själva, sina ägare och till samhället!

Det finns stora vinster att hämta med det här tankesättet, nämligen: mindre arbete för veterinärer, mindre utbetalningar till försäkringsbolagen (= mer pengar till forskning), fler bra (sunda) hundar och det blir trevligare att vara hund, hunduppfödare och hundägare

Idealet bör vara genetiskt friska hundar men målet måste vara realistiskt.

Mer än 400 ärftliga sjukdomar är kända hos hundar. Cirka 50% av dessa är rasspecifika med känd arvsång för hälften av dem.

Det finns många sjukdomar med mer eller mindre känd nedärvning. Huruvida hundar med dessa sjukdomar skall uteslutas från aveln är avhängigt på sjukdomens allvarlighetsgrad, påverkan på hunden, utbredning i rasen samt rasens övriga hälsa.

Ingen hund är fri från defekter bara vi letar länge nog. Ju flera diagnoser vi får desto mer vi har att ta hänsyn till. Avelsreglerna tillsammans får inte utesluta mer än 50% av raspopulationen.

Matadoravel - Popular Sire Syndrome (överanvändning av hanhundar) bör undvikas. Den leder till minskad genetisk variation som i sin tur kan leda till en anhopning av oönskade gener i rasen.

Norsk Kennel Klub råder att ingen hund bör ha mer än 5% av registrerade valpar under en femårsperiod.

Statistik skall vara ett verktyg och icke ett mål i sig. Den bör ge så mycket korrekt information som möjligt men den måste användas på rätt sätt.

Indexbaserad avel innebär att en hund tilldelas ett avelsvärde som bygger på all tillgänglig information om hundens släktingar för en viss egenskap. Värdet kan variera när ytterligare resultat från släktingar tillkommer. Genomsnittlig index för en kombination måste vara bättre än genomsnittet för rasen för att kombinationen skall tillföra rasen någon förbättring.

Redaktionella förändringar i rasstandarderna kan ske över en natt men att förändra rasen tar tid!

Vem har ansvaret för att genomföra dessa förändringar som ska motsvara den nya standarden?? Är det uppfödare?? Är det domarkåren?? Att bevara sundheten i en ras är ett gemensamt ansvar både för uppfödare och domare.

NKKs avelsstrategi bygger på kunskap, samarbetet och utbildning.

Enligt NKKs avelstrategi skall *bara funktionellt och kliniskt friska individer användas i aveln.*

Om nära släktingar till en hund med känd eller misstänkt ärftlig sjukdom används i aveln bör de endast paras med en hund som kommer från en familj med låg eller ingen förekomst av den sjukdomen. Ärlighet och öppenhet är en förutsättning för att kunna undvika dubblering av defekter.

Hundar med kroniska sjukdomar skall inte användas i aveln med mindre än att man med säkerhet vet att sjukdomen inte är ärftlig och att tillståndet inte påverkar hundens förmåga till att bära fram och föda en valpkull.

Tikar som inte kan föda en valpkull på naturligt sätt p.g.a. anatomiska defekter eller ärftlig primär värksvaghet bör uteslutas från aveln. Detsamma gäller för tikar som inte kan ta till sig sina nyfödda valpar p.g.a. mental förvirring eller ärftlig utebliven mjölkproduktion.

Hundar med atypisk rasmentalitet och aggressiva hundar skall ej användas i aveln. Oprovocerad aggressivitet mot människor är alltid ett mentalitetsproblem.

Det är inte nog att en hund är klinisk frisk men det är en förutsättning för att den överhuvudtaget ska kunna värderas som avelshund.

Screening (undersökning av ett stort antal djur i en ras oavsett kliniska symptom) bör bara användas för sjukdomar och raser där sjukdomen har betydelsen för hundens funktionella hälsan.

Den perfekta hunden finns inte. Det långsiktiga målet bör vara att komma så nära den perfekta hunden.

Det ska vara sunt att vara vacker!

Kunskap, utbildning, öppenhet, ärlighet och samarbete är nycklarna till ett sunt avelsarbete.

Prata *med* varandra och inte *om* varandra.

-Varför är vi uppfödare? Varför ägnar vi all vår tid och våra pengar på hundar? Varför är huset alltid fullt av hår? Varför har vi en bil med gott om plats till våra hundar, men aldrig till några människor?

”P.ga. passion, skaparglädje, glädje över livet och kärleken till våra hundar. Det handlar om samvaro med våra hundar och våra vänner. Och det handlar om att kunna göra skillnad. Vi kan alla göra en skillnad till glädje för våra hundar, om vi samarbetar med varandra. Vi är själva med och skapar framtiden.”

Fortsättning följer i nästa nummer

Silvia Schliamsner